

Riktlinje för säkerhetsskyddsarbete i Vetlanda kommun

Dokumenttyp:	Riktlinje
Beslutad av:	Kommunstyrelsen (2022-10-26 § 146)
Gäller för:	Alla kommunens verksamheter
Giltig fr.o.m.:	2022-11-01
Dokumentansvarig:	Arkivarie, Kommunjurist
Senast reviderad:	
Senast granskad:	

Innehåll

Riktlinje för säkerhetsskyddsarbete i Vetlanda kommun	1
1. Inledning.....	2
2. Säkerhetsskyddsanalysen.....	2
3. Säkerhetskänslig verksamhet.....	3
4. Ansvar och tillsyn	4
5. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter	4
6. Säkerhetsskyddsåtgärder	5
6.1 Informations säkerhet.....	5
6.2 Fysisk säkerhet	5
6.3 Personalsäkerhet.....	5
6.4 Säkerhetsskyddad upphandling (SUA)	6
7. Sammanfattning.....	7

1. Inledning

Vetlanda kommun, liksom samtliga Sveriges kommuner, ska göra förebyggande åtgärder för att skydda mot brott som kan hota Sveriges säkerhet och förebygga terroristbrott. Säkerhetsskyddet finns reglerat i säkerhetsskyddslagen (2018:585) och säkerhetsskyddsförordningen (2021:955).

Med säkerhetsskydd avses skydd av säkerhetskänslig verksamhet mot spioneri, sabotage, terroristbrott och andra brott som kan hota verksamheten, samt skydd i andra fall av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter.

Säkerhetsskydd behövs för att skydda säkerhetskänsliga verksamheter och dess information, *s.k. säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter*, mot olika typer av angrepp med varierande avsikt och förmåga. Vetlanda kommun är en verksamhet som till vissa delar bedriver en säkerhetskänslig verksamhet.

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet i Vetlanda kommun. En säkerhetsskyddschef ska vara utsedd (2 kap. 7 § säkerhetsskyddslagen).

Säkerhetsskydd ska vara heltäckande, vilket kan innebära ökade kostnader, minskad effektivitet och ökad administration. Det är därför viktigt att hitta en väl avvägd nivå för arbete i kommunen. *Säkerhetsskyddsanalysen* ger verksamheten möjlighet att hitta den nivån.

Dessa riktlinjer för säkerhetsskydd i Vetlanda kommun har upprättats i enlighet med bestämmelserna i säkerhetsskyddslagen och i säkerhetsskyddsförordningen.

2. Säkerhetsskyddsanalysen

2 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen

2 kap. 1 § säkerhetsskyddsförordningen

Kommunen ska upprätta en säkerhetsskyddsanalys som utgör grunden för säkerhetsskyddsarbetet och vars syfte är att:

"... identifiera vilka säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter och vilken säkerhetskänslig verksamhet i övrigt som finns i verksamheten samt vilka hot och sårbarheter som finns kopplade till dessa skyddsvärden. Säkerhetsskyddsanalysen ska även innehålla en bedömning av vilka säkerhetsskyddsåtgärder som är nödvändiga. Analysen ska uppdateras vid behov och åtminstone vartannat år".

(Säkerhetsskyddsförordning 2021:955)

Säkerhetsskyddsanalysen kan övergripande sammanfattas i tre frågor:

1. Vad ska skyddas?
2. Mot vad ska det skyddas?
3. Hur ska det skyddas?

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att säkerhetsskyddsanalysen genomförs och att det finns en aktuell dokumenterad säkerhetsskyddsanalys. Utifrån säkerhetsskyddsanalysen implementeras säkerhetsskyddet i form av åtgärder som struktureras i en *säkerhetsskyddsplan*. Planen fastställs av säkerhetsskyddschefen (PMFS 2022:1, 2 kap. 12 §).

Även om verksamheten är liten kan processen för att genomföra och uppdatera en säkerhetsskyddsanalys vara resurskrävande och omfattande.

3. Säkerhetskänslig verksamhet

1 kap. 1 § säkerhetsskyddslagen

Säkerhetsskyddslagen gäller för den som till någon del bedriver en säkerhetskänslig verksamhet. Med säkerhetskänslig verksamhet avses verksamhet som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av ett för Sverige förpliktande internationellt åtagande om säkerhetsskydd.

Dessa verksamheter kan i sitt uppdrag behöva hantera uppgifter som är av betydelse för Sveriges säkerhet. Om dessa uppgifter röjs, förstörs eller ändras kan det inverka på Sveriges säkerhet. Vissa verksamheter kan dessutom behöva ett särskilt skydd mot terrorism. Om de angrips kan konsekvenserna för Sverige bli mycket allvarliga. De här verksamheterna behöver ett särskilt skydd, säkerhetsskydd.

Uttrycket "Sveriges säkerhet" definieras som sådant som är av grundläggande betydelse för Sverige såsom; försvaret, det demokratiska statskicket, rättsväsendet och samhällsviktiga verksamheter som är av betydelse ur ett nationellt perspektiv.

Verksamhet ska identifieras enligt följande konsekvenskategorier:

- skada för Sveriges yttre verksamhet,
- skada för Sveriges inre säkerhet,
- skada på nationellt samhällsviktig verksamhet,
- skada för Sveriges ekonomi,
- skadegenererande verksamhet.

Verksamhet som identifierats tillhöra en konsekvenskategori enligt ovan ska därefter graderas utifrån nedan konsekvensnivåer:

- **Nivå 5:** Synnerligen allvarlig skada för Sveriges säkerhet
- **Nivå 4:** allvarlig skada för Sveriges säkerhet
- **Nivå 3:** Inte obetydlig skada för Sveriges säkerhet
- **Nivå 2:** Ringa skada för Sveriges säkerhet
- **Nivå 1:** Inte mätbar eller inte relevant konsekvens med bäring på Sveriges säkerhet.

Konsekvensnivåerna 4 och 5 benämns som särskilt säkerhetskänsliga verksamheter och omfattas av två särskilda krav:

- rapportering till ansvarig tillsynsmyndighet

- dimensionering med hjälp av dimensionerande hotbeskrivning (DHB)

Säkerhetspolisen tar i samråd med tillsynsmyndigheterna fram dimensionerande hotbeskrivningar (DHB) till de verksamhetsutövare som bedriver särskilt säkerhetskänslig verksamhet.

4. Ansvar och tillsyn

Säkerhetspolisen och Försvarmakten är övergripande tillsynsmyndigheter som ansvarar för att bland annat utöva tillsyn och meddela föreskrifter som rör säkerhetsskydd.

Säkerhetspolisen ansvarar för att utföra registerkontroll vid säkerhetsprövning av de personer vars anställning innebär deltagande i säkerhetskänslig verksamhet. Kontrollen innebär slagning mot bland annat belastningsregistret och misstankeregistret. (Vägledning i säkerhetsskydd – Introduktion till säkerhetsskydd, 2019, s. 11)

Det är även Säkerhetspolisen som tar emot anmälningar vid säkerhetshotande händelser och verksamhet, bland annat säkerhetsskyddsrelaterade IT-incidenter eller om säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter kan ha röjts. (Vägledning i säkerhetsskydd – Introduktion till säkerhetsskydd, 2019, s. 11 och 12)

Länsstyrelserna har tillsynsansvaret för kommunerna och i deras tillsynsuppdrag ingår att ge vägledning och samråda kring säkerhetsskyddsarbetet. För Vetlanda kommun är det Länsstyrelsen i Västra Götaland (Jönköping) som har tillsynsansvaret.

Det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet innehas av kommunstyrelsen. Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att skyddet samordnas och ska säkerställa att berörd personal ges erforderlig utbildning. Säkerhetsskyddschefen ansvarar också för att kontroller och tillsyn av säkerhetsskyddet utförs.

5. Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Med säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter avses uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet och som därför omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) eller som skulle ha omfattats av den lagen om den varit tillämplig i den aktuella verksamheten.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter är framför allt sådana uppgifter som är eller skulle ha varit sekretessbelagda enligt 15 kap. 2 § i offentlighets och sekretesslagen (försvarssekretess). Men även andra sekretessbestämmelser kan vara tillämpliga på uppgifter som rör säkerhetskänslig verksamhet, exempelvis 15 kap. 1 § (utrikessekretess), 18 kap. 1 § (förundersökningssekretess), 18 kap. 2 § (sekretess i underrättelseverksamhet) och 18 kap. 8 § (säkerhets- och bevakningsåtgärder).

Kommunen ska hantera säkerhetsskyddsklassificerade handlingar som innehåller hemliga uppgifter på ett säkert sätt. Detta beskrivs i en rutin för hantering av säkerhetsskyddsklassificerad information.

6. Säkerhetsskyddsåtgärder

Merparten av åtgärderna inom säkerhetsskydd kan sorteras in i något av de tre huvudområdena *informationssäkerhet*, *fysisk säkerhet* och *personalsäkerhet* vilka här förklaras översiktligt. Säkerhetsskyddslagen benämner dessa tre områden *säkerhetsskyddsåtgärder* och för respektive område har Säkerhetspolisen gett ut specifika vägledningar för stöd i säkerhetsskyddsarbetet.

6.1 Informationssäkerhet

2 kap. 2 § säkerhetsskyddslagen

Säkerhetsskyddsåtgärden informationssäkerhet syftar till att skydda information oavsett form och förekomst, elektronisk såväl som fysisk. Informationssäkerhetsarbetet ska ske i enlighet med kommunens beslutade Informationssäkerhetspolicy.

6.2 Fysisk säkerhet

2 kap. 3 § säkerhetsskyddslagen

Fysisk säkerhet ska förebygga obehörigt tillträde till och skadlig inverkan på områden, byggnader och andra anläggningar eller objekt där säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter finns och behandlas eller där säkerhetskänslig verksamhet bedrivs. Fysisk säkerhet är även en viktig förutsättning för att obehöriga inte ska få insyn i verksamheten eller ta del av hemliga uppgifter

Utformningen av den fysiska säkerheten har sin grund säkerhetsskyddsanalysens identifierade behov av säkerhetsskydd i kommunen. Den grundläggande principen för fysisk säkerhet utgår från att genom ett system av personal, rutiner, byggnads- och säkerhetsteknik skapa en förmåga att *upptäcka*, *försvåra* och *hantera* olika typer av angrepp.

6.3 Personalsäkerhet

2 kap. 4 § säkerhetsskyddslagen

Personalsäkerhet består av två delar: säkerhetsprövning och utbildning.

Säkerhetsprövning

Kommunen ska säkerhetspröva alla anställda som på ett eller annat sätt får del av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar, tillträde till säkerhetsskyddade anläggningar eller på annat sätt ska delta i kommunal verksamhet som rör Sveriges säkerhet och på så vis kan få kännedom om information som inte får röjas.

En säkerhetsprövning består av:

- Grundutredning – samtal, referenser, intyg, betyg, m.m..
- Registerkontroll – uppgifter från belastningsregistret, misstankeregistret och Säkerhetspolisens register.

Begäran om registerkontroll, skickas in av säkerhetsskyddschefen, efter inhämtat samtycke, till Säkerhetspolisen.

Säkerhetsprövning, säkerhetsklassning och uppgifter från registerkontroll är hemliga handlingar enligt offentlighets- och sekretesslagen 15 kap. 2 § och säkerhetsskyddslagen (försvarssekretess) och hanteras enligt rutiner för säkerhetsklassificerade handlingar.

Utbildning

Kommunen ska genom utbildning säkerställa att de som deltar i säkerhetskänslig verksamhet, samt hanterar dess information, har tillräcklig kunskap om säkerhetsskydd för att uppfylla det krav på behörighet och kompetens som deltagandet kräver.

6.4 Säkerhetsskyddad upphandling (SUA)

4 kap. 1 § Säkerhetsskyddslagen

Funktionen säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal (SUA) är en del av säkerhetsskyddet. Enligt säkerhetsskyddslagstiftningen ska kommunen innan en upphandling sker pröva om denna, helt eller delvis, ska omfattas av säkerhetsskydd. Om så är fallet ska en säkerhetsskyddad upphandling upprättas med leverantör och/eller underleverantör.

SUA brukar, beroende av hur uppdragets ser ut, delas in och hanteras på tre olika nivåer:

Nivå 1 – Leverantören kommer att hantera och förvara hemliga uppgifter i sina egna lokaler.

Nivå 2 – Leverantören kommer att hantera hemliga uppgifter enbart i lokal, som anvisats av beställande myndighet

*Nivå 3 – Leverantören kan komma att få del av hemliga uppgifter.
(PMFS 2022:1, 7 kap. 2 §)*

Det ska bland annat framgå i upphandlingsprocessen om säkerhetsprövning i form av registerkontroll ska genomföras eftersom detta kräver ett särskilt medgivande. Det ska också framgå att säkerhetsskyddsavtal är en förutsättning, men ingen garanti för att få uppdraget.

7. Sammanfattning

För Vetlanda kommuns del innebär säkerhetsskyddsarbetet att; genom säkerhetsanalysen identifiera säkerhetskänslig verksamhet och information inom kommunkoncernen, och med säkerhetsskyddsåtgärder skydda dessa och förebygga mot brott som kan hota Sveriges säkerhet.

Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för säkerhetsskyddet, samtidigt som kommunens säkerhetsskyddschef ansvarar för att leda och samordna säkerhetsskyddsarbetet, samt kontrollera att verksamheten bedrivs enligt lagen och de föreskrifter som har meddelats i anslutning till lagen.